

Titel: Den forhexede Side Flesk, som efterat den var deelt i trende Deeel lærte at snakke. Eller Samtale imellem Fleske-Bøsten, Mellem-Flesket og Skinken om en Taxt for Spekhøkerne. Skreven af Nihil og til Trykken befordret af Nemo.

Citation: "Den forhexede Side Flesk, som efterat den var deelt i trende Deeel lærte at snakke. Eller Samtale imellem Fleske-Bøsten, Mellem-Flesket og Skinken om en Taxt for Spekhøkerne. Skreven af Nihil og til Trykken befordret af Nemo.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 15, ?*, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_015-shoot-workid1_015_012.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 15

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

**Den
forhexede
Side Flesk,
som
efterat den var deelt i trende**

Deele lærte at snakke.

Eller

Samtale

imellem

Fleske-Bøsten, Mellem-Flesket og Skinken

om

en Taxt for Spekhøkerne.

Skreven af Nihil og til Trykken befordret af Nemo.

2

3

En eenfoldig Tilegnelse til Spekhøkerne!

Til Eder, fede, I, som længe feed er bleven,

Spekhøkere, som har saa længe til Jer reven

Det som den Fattige saa ofte for har slidt,

Og som af eder er med feede Munde bidt.

Jer er det, Nihil vil saa gierne Taxten

sætte,

Men I vil vist med ham om denne høylig

trætte.

Og om en Taxt I fik, I det vel nødig

saae,

Men heller ønskede I vist at denne laae

Paa Valbye-Bakke, hvor den hastig kunde brændes. Og ey til Eder, men i Veir og Vind hensendes. Jeg dog alligevel, endskiønt I vrede blier Jer dette Forslag nu kun til en Prøve gier. Forlad mig da, om jeg deri kan feylet have, Jeg dog vil bringe Jer den som den første Gave. I vredes vel paa mig fordi jeg siger sandt, Dog troer jeg det var godt om I til denne fandt.

4

Fleske-Sidens Samtale.

Flæske Bøsten.

Nu har jeg lært at snakke, thi jeg er bleven forhæxet, havde jeg kundet snakke forhen, da skulde got Folk forlænge siden have faaet noget Nyt at viide, men det er dog got at jeg engang har lært det, og følgelig kan jeg nu som Fleske-Bøste benytte Mig af Leyligheden.

Mellemflesket.

Hvad nyt Kammerat? Vilde du fortælle; du maa vide, at du ey er, eller skal være allene om at snakke, jeg vil og snakke med, da jeg har baaret Prisen i saa mange Aar, haaber jeg ogsaa endnu at beholde den.

5

Skinken.

I ere Galne begge toe, viider at jeg vil snakke med. I tænker vel fordi I ere forved mig, saa vil I have Æren; Ney holdt I skal være saa god at Dantse efter min Pibe, jeg har Herredømmet, vil I nægte mig det, saa maa I vide, at jeg som en god Siellandsk Skinke har ofte tient paa Herskabs Borde i steden for en Vestphalisk.

F. Bøsten.

Ey kiere Skinke! I skal ey gjøre Jer saa tyk af det, at man har narret got Folk med Jer, som ey har forstaaet det bedre end at alle Ting var sandt som man snakkede for dem, og det som andre med en alvorlig Mine løy for dem.

Mellemflesket.

Hvor meget faaer vel min Hr. Spekhøker for Pundet af Jeres Flesk? Jeg er forvisset om at han faaer en Skilling mere for Pundet af mit end af Eders.

Skinken.

Hør nu Praleren, nu kommer han igien han vil have Æren fordi han giælder en Skilling meere Pundet end vi, og dog ved han ey at vi ere hans Overmænd, han kan ey engang tænke saa meget, at han

6

kan indsee at For- og Bagdeelen af Siden ere de beste, og at vi forhen har baaren ham fra og til sit Hiem.

F. Bøsten.

Hvad Pokkeren ere I Galne begge toe, jeg er første Mand i eders Rang, I maae ey agte mig saa ringe fordi jeg har nogle fleere Been end I, thi I maa vide at jeg gjør min Herre ligesaa god Tieneste som I gjøre.

Mellemflesket.

Har du Been saa har jeg Flesk, og det er jo dog altid bedre at have Flesket end Benene, og desuden er jeg federe og bedre tienlig for den Fattige end I.

Skinken.

Men viid Mellemflesk at det feede qualmer for Hiertet, og at dit Flæsk ey er aa Lekkert som mit.

F. Bøsten.

Ja Broer Skinke, det er vist nok sandt, lad os toe ikkun først blive enige, saa skal vi nok siden tvinge Mellemflesket til at tie med sin høye Priis og store Fordeel, som hans Hr. Spekhøker har havt af ham.

7

Mellemflesket.

Vil I tvinge mig, ja i har Tids nok, min Hr. Spekhøker veed nok at skiære Jer saa nær af, saa at I en skal beholde meget Flesk paa jer andet end Been, og hvad vil I da vel rose Jer af, thi da blive I jo begge to regnede til mig i Vægten.

Skinken.

Det var jo stor Skam om han vilde gjøre det, allerhelst da du roser dig af din høye Priis, thi det kunde man jo ey kalde andet, end paa en listig Maade at narre den Fattige, nemlig baade din Hr. Spekhøkers fattige Medborgere, af hvilke i denne Tid ey ere faae som maa berige ham, saavel som den stridbare Soldat, som dog vist ey faaer mange gode Ord, men som oftest ilde Svar, ja den med som arbejder i Dagløn og vist heller ikke har mange Skillinger til overs, men som dog maae have noget at suule Brødet ned med; thi endskiønt de ere Fattige saa behøve de jo dog ogsaa noget til deres Brød, og da kunde man jo sige at din Hr. Spekhøker, var ey bange for at blive indstevnet for Argi Domstoel, for at høre Samvittighedens Vidnesbyrd.

8

F. Bøsten.

Du har dog vel aldrig lært at kiende Argi Vidne? siden du lærte at snakke, og ligesaa lidet troer jeg at vor Hr. Spekhøker kiender til det, ney jeg troer snarere at han siger, som hiin sagde: wen ich dir nur haben kan, det øvrige har saa længe Tiid.

Mellemflesket.

Deri har du Ret, jeg tænker det samme, nemlig at vores Hr. Spekhøker, har saa stor en Samvittighed som en Slagter Hund, thi den har ingen, men hiin har en, endskiønt den af ham siælden bruges; thi dersom han brugte den oftere, da tillod den ham ey, at udsue den Fattige saa meget som han gjør, ja snart skulde jeg troe at han er bange for den skal slides op, thi han har kun en, derfor har han jo Aarsag nok til at spare paa den, ja han veed vel at naar den er opslidt, han da ey kan for alle sine Fitteskillinger, kiøbe sig en anden.

Skinken.

Her i maae jeg vel være enig med Jer, thi dersom de brugte Samvittigheden meget, kneeb de ey saa meget paa

9

Vægten som de gjøre, saa at den Fattige ofte feyler nogle Lod i Vægten, og dog alligevel raaber de paa, at de paa Hvert Lispund, som de skiære ud, taber et Pund; men det maae nok være dem, som bruger Samvittigheden meget, der taber derved, eller i det mindste dog bruger noget af den. Men for at blive enige, saa lad os ey mere trættes om Rangen, men slutte et Forlig; og naar vi har troffet det, saa vil vi gjøre et Forsøg paa at vise, om vores Hr. Spekhøker har større Profit, ved at udpine os, end andre Handlende; og om det ey var mueligt, at sette dem en Taxt.

F. Bøsten.

Det var ey saa galt, lad os være enige, og du Broer Mellemflesk, staaer dog vel heller ikke Feil i at bifalde vores Venskab; men du maae tillige lade Modet falde over din høye Priis, som har reyst sig hos dig, fordi den Fattige maae betale dig bedre end os.

Mellemflesket.

Jeg vil lade alt mit Mod fare; men I maa ey heller tiere lade mig høre, at I have baaret mig.

10

Skinken.

Velan! vi ere da enige; du Fleske-Bøste! du maae gjøre Begyndelsen med at sige os din Mening, om Forslaget til en Taxt for vores Hr. Spekhøker.

Bøsten.

Det vil nok blive et suurt Arbeyde, allerhelst da jeg nyeligen har lært at snakke; dog det er ligemeget, jeg vil vove et Forsøg. Vi har jo, har jeg hørt, en Torve-Mester, som hver Torvedag dog bør være paa Torvet, og han har igien Betientere med sig. Disse kunde jo vel hver Torvedag høre Priserne paa Torvet, og derefter burde Taxten indrettes.

Mellemflesket.

Det gik umuelig an. Torve-Mesteren, og de Betientere som han har med sig, har jo nok at bestille med at rangere Bønderne hver til sit Sted, at de ey skal opfylde Gaderne, saa at ingen kan komme frem.

Skinken.

Ja vist nok, de har et suurt Arbeyde; men de har jo Stokke. Disse kan de meget hældig stytte sig ved om Torvedagene; men de bruge dem ikkn i Rodsfald.

11

Bøsten.

Nu da gandske vel. Har disse saa meget at forrette, saa lad Torve-Mesteren endnu faae tvende Betientere, og disses Forretning burde ey være andet end at forhøre Torve-Priserne, (NB. de maatte hverken tage fra eller legge til) og derefter skulde disse rapportere det til behørige Steder, og efter deres Berætning skulde da i det mindste hver Maaned sættes min Herr Spekhøker en Taxt; thi han skulde ligesaa lidet som andre have Frihed til at raade sig selv.

Mellemflesket

Dette Indfald var ey saa galt, det var og vist høyst nødvendig for ham.

Skinken.

Det siger jeg med, det kunde vist ey skade, om noget af det feede Støv som flyver fra de Fattige hen paa ham, blev afbørstet dog alligevel vilde det koste noget at lade disse Taxter trykke, hvorfra skulde man tage disse Omkostninger? og hvorledes skulde man vel indrette den, allerhelst da han indkøber sine fleste Vahre om Som-

12

F. Bøsten.

Nu fik du ret et herligt Indfald, og derved bragte du mig just paa den rette Vey. Han kiøber sine fleste Vahre om Sommeren, siger du, det er vist sandt, nemlig Smør, Oste og Gryn 2c. Disse Vahre ere jo dog ey saa dyre naar Skibsfarten vedvarer, som om Vinteren naar ingen er; følgelig kunde man jo for dem sætte en vis Priis fra den endtes indtil den igien begyndte; thi af Smør og Ost har de jo dog den meste Tid af Vinteren Forraad, ja jeg veed dem, som i denne haarde Vinter ey endnu har manglet disse Vahre, og da de endnu har Forraad, saa har de jo ogsaa dobbelt Profit. Naar da min Herr Spekhøker havde 2 Skilling paa et Pund Smør, i Steden for at han nu har 6 a 8 Skilling paa Pundet, burde han lade sig nøye; og naar han paa sine Holstenske Oste havde i Skilling Pundet, kunde han jo ogsaa være tilfreds, (NB. de Fynske og Lollandske burde ey at indberegnes heri.) Dog vil jeg lade denne Prises Fastsettelse hvile paa andres høyere Eftertanke, thi jeg er ikkun svag af Tænkekraft. Men endskiønt de Fynske og Lollandske ey koster

13

ham saa meget, saa sælger Han dem jo dog nu for een Priis, nemlig 6 Skilling for Pundet, dette synes mig at være for meget. Hvad Taxterne anbelanger, saa fandtes der jo vel en Bogtrykker, som trykkede dem for intet, (NB. naar hver Spekhøker under Straf Maanedlig skulde kiøbe een;) men disse skulde ey heller koste meere end 1 Skilling Stykket, og det var jo da kun 12 Skilling om Aaret som han anvendte herpaa.

Mellemflesket.

Du snakker endnu ey saa taasset, naar de kiøbe om Sommeren, saa var det jo ogsaa billigt at de solgte efter den Priis som de kiøbte det for.

Skinken.

Ja det synes mig at være gandske billigt; men burde det ogsaa at være dem tilladt at sælge Brød, Øl og andet mere, som mig synes at være dem uvedkommende. F. Bøsten Vel kunde det tillades dem at sælge Brød; men den Tilgift som de faar af Bagerne paa Brødet, burde at deeles paa deres Brød, følgelig blev det Brød, som

14

de Fattige kiøbte af dem, noget større; ja de kunde vel ogsaa gjerne lade sig Nøye med deres Feed-Vahre.

Skinken.

Men vilde det ey blive Bagerne til al for stor Besværlighed; thi de maatte jo da have tvende slags Brød, et til Spekhøkerne og et andet til Ølltapperne.

Mellemflesket.

Ja, nogen Besværlighed vilde vel følge med denne Forandring for Bagerne; men denne kunde de jo gerne paatage sig, allerhelst da de intet tabte herved.

Bøsten.

Nogen Umage vilde her vel følge med, men den meste laae jo dog paa deres Folk; disse burde Nøye give Agt at Brødet ey blev forbyttet; thi i Steden for at Bageren nu giver Spekhøkeren for 3 Skilling Brød til paa Marken, fik de ingen Tilgivt; men, som jeg før har sagt, Brødet blev større, og deres Svenne havde jo ey nødvendig at ærgre sig derover; thi de maae jo dog veye Brød efter Taxten. Forskiellen blev da kun denne: at de Nøye passede paa at dele Brødet, saa at Spekhøkerne fik det store, og Øltapperne det mindre, hvorpaa de gave Tilgivt.

15

Mellemflesket.

Men da du ey vil tillade dem at sælge Brød, burde de da vel at sælge Øll og Brændeviin? mig synes det tilkom Øltapperne allene at udtappe disse Vahre.

Skinken.

Jeg er af samme Mening: men saa bliver jo deres Næring alt for meget indskrænket, og de kunde jo da ey samle sig saa mange Kroner, Dukater og Tomarker, paa Bunden af deres Kiste.

Bøsten.

Nogle vilde de vel tabe derved; men det kunde vist ikke skade dem noget; thi de har allerede i disse dyre Aaringer som har været, samlet brav ind af dem; Saa ikke mange mere skal bruge dem til Stats i Lommen, for at andre skulde tænke, at de vare rige; ney! de fleste ere vist sprungne til Spekhøkerne; og da de dog, hver for sig, vinder deres Borgerskab paa en særskildt Maade, saa kunde det jo ogsaa være billigt, at de, hver for sig, havde deres Næringsveye. Vel koster det Spekhøkeren mere, end Øltapperen, at vinde sit Borgerskabs-Brev; derfor skulde ogsaa den feede Handel overlades til ham allene; og de, som havde vundet det

16

paa Øltapperie, burde allene at have denne Naringsvey, nemlig, at sælge Øl og Brændeviin.

Mellemflesket.

Saa har vi da nu hørt Fleske-Bøstens Mening, om en Taxt for vores Her Spek-Høkere: nu kunde det vel ey være saa galt, om vi, hver for sig, tilkiendegav, hvad vi forhen har kostet, og hvor stor Profit, vores Hr. Spekhøker har havt paa os.

Skinken.

Ja, det er billigt; thi vil man sige det ene, bør man og sige det andet; den, som vil sige Sandhed, bør ey stikke noget under Stolen; og Bøsten maa igien gjøre Begyndelsen.

F. Basten.

Jeg vil nu gandske kort fortælle Jer det: Vor Hr. Spekhøker kjøber os samlede paa Torvet for syv, ja vel sex og en hvlv Mark Lispundet; (det har i Vinter været den giængse Priis), og det i hele Skippunds Vægt: siden bliver jeg fraskaaret, og da maae de, som kjøbe mig, give 9 ß. igien. Er dette ikke en net og reen Profit?

Mellemflesket.

Got! det er sandt nok: men naar han

17

skiærer mig ud, saa har han jo dog større Profit, da han dog ey giver mere for Pundet af det ene end det andet; Han tager altid ti Skilling for Pundet af mit Flesk, og stiger det imidlertid paa Torvet, saa gjør han sig vist ingen Samvittighed over, at tage den ellefte med; Thi han siger: Jeg var en Nar, naar jeg ey benyttede Mig af Leyligheden.

Skinken.

Endnu beholder jeg Prisen: Det er sielden eller aldrig at jeg bliver udskaaret; ney! man hænger mig hen paa et Kammer, til vi ere en halv Snees ja vel flere i Tallet; thi snart kommer en, snart en anden, som vil have en

Skinke, og da maae de give ni, ja vel Nie og en halv Skilling for Pundet, og det i heel Vægt; altsaa tabes her intet ved Udskiæringen; og min Hr. Spekhøker giver intet til, og han borger ikke heller noget ud uden dobbelt Pant; men lader sig Pengene betale reent ud, efter dens rene Vegt.

Bøften Men er jeg ey tosset, har jeg ey sagt

for meget! køber min Hr. Spekhøker et

18

heelt Læs, eller et heelt Skippund af Gangen paa Torvet?

Mellemflesket.

Er du bange, at du alt har sagt for meget? ney! ey for meget; thi det er vist sandt, kan han ey allene paa en Gang købe et heelt Læs eller Skippund, saa har han jo Kammerater nok, som kan deele det med ham; lad saa kun en anden Mand komme for at ville have noget med, da maae han vist give 4 ja vel 8 ß mere for Lispundet; Thi gaae engang paa Torvet, da skal man vist nok finde enhver Bonde-Vogn omringet af ti Spekhøkere.

Skinken.

Men jeg mærker allerede til Forandring; det er vel best, at vi tale ogsaa noget om Smørret: Herved vindes dog vist ey heller saa lidet om Vinteren.

Bøsten.

Ja, jeg burde vel ogsaa sige noget herom, siden jeg har paataget mig at forklare det andet; endskiønt det vel ey er saa fuldkommen, som det burde være.

19

Mellemflesket.

Der er jo ingen Mester fød; og det er jo en reen Følge, at den som bryder Isen, ikke kan i en kort Cirkel, og med en svag Hukommelse, erindre alle Ting.

Skinken.

Det er vist sandt: Den, som man siger der bryder Isen, giver andre Leylighed til at dadle det som dog ey kom frem, naar der ey fandtes en, som vilde Hiøre Begyndelsen dermed; Dersom han feyler, saa faaer han Modstandere nok, og siger han Sandhed, saa har han jo ikke Dadlere; og da kan Ordsproget giælde: Sandhed faaer en Braaden Pande.

Bøsten.

Nu! jeg mærker allerede til Forandring; det bliver derfor best, at jeg gandske kort taler noget om Smørret; efterdi vor Hr. Spekhøker ogsaa handler hermed: Det beste Smør, søm man almindelig har, er jo det Holsteenske; (Thi Forpagter-Smør, eller Amagernes Koppe-Smør, kan den Fattige ey faae meget af) Dette koster

20

jo dog sielden Mere end en Mark Pundet naar de købe det, og dog tager de Herrer Spekhøkere 24 ß. igien for Pundet; burde han, om det er mig tilladt, saa at spørge, have denne uindskrænkede Frihed? Mig synes ney; herfor kunde vel ogsaa sættes ham nogle Skranker. Herfra kan man nu slutte til det slettere. Jeg taber Tænekraften, men dog vil jeg endnu sige Eder noget om Eders vandblødte Oste.

Mellemflesket.

Hvad siger du? er du gal? vandblødte Oste! hvorledes skulde vel dette gaae til 2 de købe friske Oste, og disse svinde jo ind, naar de ligge længe.

Skinken.

Ja det er sandt, nok troer jeg det samme; men da Bøsten har givet Underretning om det andet, saa lad ham ogsaa heri noget nøyere forklare sig.

Bøsten.

Har jeg fortalt mig, nu da om Forladelse; dog, førend jeg beder mine Hr.

21

Spekhøkere herom, maae jeg giøre et Forsøg, om jeg ey kan nærmere forklare mig i det jeg har sagt. Jeg har ligefrem sagt, at de kiøbe dem om Sommeren friske, baade de Holsteenske, Laallandske og Fyhnske; Disse svinder, naar de ligge længe. Men jeg maae først mælde om den Priis, hvorfor de have dem: Jeg er forvisset om, at de Holsteenske ey koster dem mere end fire Mark Lispundet, og de Laallandske og Fynske har de gandske vist en Mark ringere; altsaa har de, de Holsteenske for 4 Skilling Pundet, og de Laallandske og Fynske for 3 Skilling Pundet. De svinder; dette maae de have betalt, det er jo billigt. De tabe, naar de skiære der ud; dette bør ogsaa betales. Endnu maa jeg først erindre, at jeg ofte har sadt hos en Spekhøker, og med største Græmmelse hørt, hvorledes den stridbare Soldat tillige med den Fattige er bleven bortjaget, naar de har vildet kiøbe enten for en Skilling Smør eller Ost; Er det da ikke ubilligt, at man saa ligefrem, uden den ringeste Eftertanke og Samvittigheds Følelse, bortviser dem begge? Vi har jo smaae Vægter, nemlig Lod og Qvin-

22

tinener, og et Pund holder jo 32 Lod, altsaa kunde de jo sælge dem for en Skilling; Og naar det bliver dem nægtet, mon dette da ey kan give dem Anledning til at begaae store Laster, som de vel ofte ey begik, naar de kunde faae for en Skilling Smør eller Ost at kiøbe; og faaer de det sidste, da er det vist enten blødt eller og elendig lidet; Ja, dette giver dem vist Anledning til at begaae denne Last. Tyverie som de vel ey begik, naar de kunde faae for en Skilling at kiøbe; thi disse kan jo dog en altid leve af Vand og Brød. Men jeg gaaer for vidt fra Hovedsagen. Endnu engang, jeg har sagt: vandblødte Oste; jeg vil overbevise Jer om, hvad jeg har sagt. Er det ikke sandt, I Herrer Spekhøkere! at I stedse har en vaad Klud om Eders Oste, og denne, for ey at blive tør, bliver blødt hveranden Time? Ja! I har jo ogsaa Ballier med Vand i? jeg vil just ikke sige, at I lægge dem heri; Men dette troer jeg, at, naar de stedse blive blødte med vaade Klude, I da intet taber ved det, at de svinder, og da kan de vel holde Vægten, ligesaa vel naar de ere gamle, som friske; altsaa tabe I jo intet ved det,

23

der, og I tage jo desuden 6 ß. for Pundet af alle tre Sorter. Jeg vil denne Gang ey sige mere; men andre maa dømme mig, om jeg har sagt for meget. Jeg haaber, om jeg har feylet, I da, saavel som andre, bevise mig den Godhed, at undskylde mine Feyl.

24